

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський фаховий коледж харчових технологій і торгівлі



Затверджую

Директор коледжу

Людмила Крукевич

2025 р.

Нарад. № 750 від 29.08.2025р.

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність
у Тернопільському фаховому коледжі харчових
технологій і торгівлі

Нова редакція

Тернопіль – 2025

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність у Тернопільському фаховому коледжі харчових технологій і торгівлі (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», Положення про організацію освітнього процесу у Тернопільському фаховому коледжі харчових технологій і торгівлі, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Тернопільському фаховому коледжі харчових технологій і торгівлі, інших документів загальнодержавної нормативно-правової бази, а також з урахуванням передового досвіду вітчизняних закладів вищої та фахової передвищої освіти.

1.2. Дане Положення закріплює принципи і норми академічної доброчесності для усіх учасників освітнього процесу Тернопільського фахового коледжу харчових технологій і торгівлі, а також передбачає академічну відповідальність за їх недотримання.

1.3. Положення спрямоване на дотримання академічною спільнотою високих професійних стандартів у всіх сферах діяльності Тернопільського фахового коледжу харчових технологій і торгівлі (освітній, навчально-методичній, науково-дослідницькій, виховній тощо), утвердження академічних чеснот та запобігання порушень академічної доброчесності.

1.4. Положення є складовою частиною нормативної бази Тернопільського фахового коледжу харчових технологій і торгівлі та розроблено з метою: визначення принципів і встановлення норм академічної доброчесності у Тернопільському фаховому коледжі харчових технологій і торгівлі; формування сприятливого академічного середовища з метою забезпечення високої якості освітнього процесу; забезпечення всебічного розвитку інтелектуального, професійного та особистісного потенціалу всіх учасників освітнього процесу; забезпечення публічності, прозорості та відкритості всіх сфер діяльності Тернопільського фахового коледжу харчових технологій і торгівлі.

1.5. Усі зусилля академічної спільноти Тернопільського фахового коледжу харчових технологій і торгівлі повинні спрямовуватися на запобігання, перешкоджання та зупинення проявів академічної недоброчесності.

1.6. Норми цього Положення є обов'язковими до виконання для усіх учасників освітнього процесу Тернопільського фахового коледжу харчових технологій і торгівлі.

2. Принципи та норми академічної доброчесності

2.1 Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження науково-дослідницької і пошукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових досягнень.

2.2 Академічна доброчесність базується на таких основних принципах

та нормах:

- чесність – прояв учасниками освітнього процесу інтелектуальної та особистої чесності у процесі отримання і надання нових знань, що відбувається під час навчання, викладання, наукових досліджень тощо;
- довіра – усі учасники освітнього процесу мають впевненість в чесності один одного, можуть покластись один на одного, позбавлені страху;
- справедливість – неупереджено однакове ставлення до усіх учасників освітнього процесу, позбавлене дискримінації та нечесності;
- повага – повага до ідей, гідності інших, їхнього фізичного та психічного здоров'я, на благо колегіальності та співпраці з іншими учасниками освітнього процесу;
- відповідальність – підтримання всіма представниками академічної спільноти взаємно узгоджених стандартів, а також вжиття відповідних заходів у разі їх порушення;
- відвага – прояв учасниками освітнього процесу рішучості, цілеспрямованості та сміливості під час упровадження та відстоювання фундаментальних цінностей академічної доброчесності в умовах тиску і труднощів;
- правдивість – прагнення до істини, вільне та відкрите поширення найкращих практик реалізації власної діяльності, їх безперервне надбання та збагачення;
- прозорість – доступність та відкритість інформації, яка передбачає, що всі учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти зобов'язані діяти відкрито, зрозуміло та в рамках закону;
- законність – дотримання кожним учасником освітнього процесу законів та стимулювання до цього інших;
- сумлінність – учасники освітнього процесу належним чином використовують делеговані їм повноваження без перевищення або несумлінності виконання;
- професіоналізм – підтримання високого рівня компетентності кожним учасником освітнього процесу.

3. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти

3.1. Кожен учасник освітнього процесу Тернопільського фахового коледжу харчових технологій і торгівлі зобов'язаний дотримуватися етичних принципів і норм права у процесі здійснення освітньої, науково-дослідницької та пошукової діяльності; реагувати на порушення або спроби порушення академічної доброчесності іншими особами.

3.2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні

права;

- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної та науково-дослідницької діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

4. Порушення академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти

4.1. Порушенням академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг

чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

5. Відповідальність учасників освітнього процесу за порушення академічної доброчесності

5.1. Кожен учасник освітнього процесу несе відповідальність у разі вчинення порушень академічної доброчесності.

5.2. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;

- позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

5.3. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);

- позбавлення академічної стипендії;

- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

5.4. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається уповноваженим колегіальним органом управління закладу освіти з урахуванням вимог цього Закону та спеціальних законів.

6. Заходи з попередження порушень академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти

6.1. З метою попередження порушень академічної доброчесності учасниками освітнього процесу у Тернопільському фаховому коледжі харчових технологій і торгівлі застосовується ряд профілактичних заходів:

- інформування педагогічних працівників та здобувачів освіти про необхідність дотримання правил академічної доброчесності;

- створення інформаційних ресурсів та поширення візуальних матеріалів про академічну доброчесність, що дає змогу забезпечити популяризацію принципів академічної доброчесності та підвищити рівень обізнаності всіх

учасників освітнього процесу у питаннях академічної доброчесності;

- проведення тренінгів, семінарів та інших заходів для учасників освітнього процесу з популяризації академічної доброчесності та формування навичок протидії академічній недоброчесності;

- заохочення педагогічних працівників до зростання професійного рівня з питань академічної доброчесності шляхом участі в курсах підвищення кваліфікації, вебінарах, форумах тощо;

- створення і використання ефективних методів оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів освіти з чіткими та зрозумілими критеріями, які сприяють підвищенню їхньої мотивації до навчання, роблять освітній процес студентоцентрованим, розвивають самостійність і впевненість;

- створення і забезпечення ефективного функціонування системи запобігання, виявлення та протидії академічного плагіату у курсових проєктах, курсових та науково-пошукових роботах учасників освітнього процесу;

- проведення опитування здобувачів освіти на предмет обізнаності питання академічної доброчесності та її порушень у закладі фахової передвищої освіти;

- вивчення і впровадження досвіду провідних вітчизняних закладів вищої та фахової передвищої освіти щодо поширення культури академічної доброчесності в освітньому середовищі.

6.2. З метою організації і контролю за дотриманням принципів академічної доброчесності створено у Тернопільському фаховому коледжі харчових технологій і торгівлі комісію з питань етики та академічної доброчесності у складі голови комісії, методиста, голів циклових комісій, представників студентської ради.

Обговорено і схвалено
на засіданні студентської
ради коледжу
протокол № 1
від 29.08 2025 р.

Обговорено і затверджено
на засіданні Педагогічної ради
протокол № 1
від 29.08 2025 р.